Váš Žurnál čítajte aj na internete: www.zurnaly.sk

GALANTSKÝ A ŠALIANSKY

ŽURNÁL 2.

vychádzame už od r. 1996!

... váš regionálny časopis, ktorý sa dobre číta...

Ročník XXV. • MÁJ 2021 • časopis pre občanov okresov Galanta a Šaľa

Aktuálne hovoríme s okresným predsedom SMK v Šali Zsoltom Baranyayom: „Maďarské strany na Slovensku sa spájajú“ /str.6

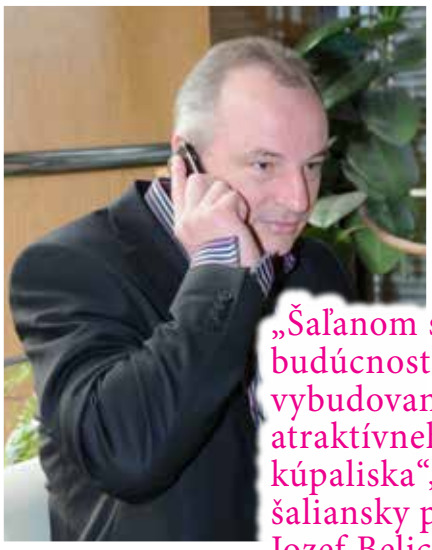

„Šaľanom sa črtá do budúcnosti vybudovanie atraktívneho kúpaliska“, hovorí šaliansky primátor Jozef Belický /str.18

„Zavreli sme malé obchody našim domácim podnikateľom, ale veľké zahraničné prevádzky, kde si ľudia dýchali na krk, sme nechali otvorené, to čo je za logiku?“ pýta sa starostka obce Košúty Mgr. Zdenka Mačicová. /str.14

„So zármutkom musím konštatovať, že sme svedkami rozkladu nášho štátu politickými elitami. Dejú sa tu doslova absurdné veci,“ hovorí Mgr. Peter Kolek, riaditeľ kultúry v Galante. /str.12

Predávate či kupujete nehnuteľnosť ?

Zužitkujte naše skúsenosti

directreal

V čase krízy sme stáli pri Vás.

Uvoľnením opatrení sa uvoľní cesta k bývaniu. Vaše sny nasmerujeme tým správnym smerom.

PREDAJ-Galanta -Na Štrande

Veľká novostavba, TOP lokalita, úž. plocha 193 m2, pozemok 270 m2.

0915 956 771 ID165059

PREDAJ-Galanta -Švermova

GA-Švermova, výmera 64 m2, kompl. rekonštr., loggia, nízka réžia.

0905 554 369 ID264861

PREDAJ-Galanta -Štvrť SNP

SNP, výmera 82m2, nová dispozícia, pivnica, bezp. dvere, 0/5 poschodie.

0903 423 200 ID264799

PRENÁJOM-Galanta -Zornička

55m2, klimatizácia, chladnička, práčka, balkón, 400 €/mes, 1/4 posch.

0915 956 771 ID264637

PREDAJ-Sládkovičovo -Zátišie

4 izbový, Zátišie, 492 m2 pozemok, terasa, krb.

0903 423 200 ID164415

PREDAJ-Galanta -Nemocničná

štvorbytovka, 62m2, I.posch, Nemocničná ul.,garáž, altánok.

0905 554 369 ID263703

kontaktujte nás

Ladislav Adamec +421 (0) 903 423 200 Ladamec@directreal.sk

Ľudovít Skokánek +421 (0) 915 956 771 Lskokanek@directreal.sk

Ing. Miroslava Budayová +421 (0) 905 554 369 m.budayova@directreal.sk

realitná kancelária directreal Partner

Vajanského 2385/20, 924 01 Galanta

www.directreal.sk/partner

V galantskej základnej škole na sídlisku Sever plánujú byť občas online aj v budúcnosti

Nepriaznivá doba, ktorá v našej krajine zavládla pred vyše rokom, sa našťastie zmiernila. Svoje si užili aj školáci a ich učitelia. Meniace sa nariadenia nemali konca kraja. Ako nimi preplávali v galantskej Základnej škole Gejzu Dusíka, o tom nám porozprávala riaditeľka **Mgr. Ulrika Ranincová** (na snímke). Pani riaditeľka, ako ste v škole prežívali neľahké časy? „Covidové obdobie v našej škole narušilo skoro všetky súťaže a olympiády, školu v prírode, lyžiarsky kurz, didaktické hry, účelové cvičenie, exkurzie, výlety i naplánované akcie pre deti v školskom klube detí aj hromadné podujatia. Školský rok sa ledva začal a už v októbri zostali doma deti z 2. stupňa. Som vďačná, že aspoň v septembri sme zorganizovali jeden turnus školy v prírode, ktorá bola preložená ešte z vlaňajška," priblížila riaditeľka Ulrika Ranincová. Časť žiakov zapojili do výtvarných súťaží Vesmír očami detí a súťaže o grafický návrh na obal žiackej knižky. Olympiády a matematickú Pytagoriádu mali už online. „Oceňujem ochotu a snahu našich žiakov i učiteľov zapojiť sa do vedomostných súťaží týmto spôsobom. Priniesli nám to pekné ocenenia nielen v okresnom kole, ale aj na krajskej úrovni," vyjadrila vďaku Ulrika Ranincová. Riaditeľka galantskej školy priznala, že im dali zabrať meniace sa nariadenia, vyhlášky, usmernenia a tiež v personálnej oblasti novelizovaný zákonník práce.„Bolo náročné neustále kontrolovať, čo sa zmenilo, čo je ešte v platnosti. Zmeny v legislatíve sa tak rýchlo menili, že ich niekedy nebolo možné zosúladiť s administratívnymi úkonmi," priblížila riaditeľka. Menili spôsob hodnotenia žiakov počas dištančného vzdelávania a pedagogická rada musela odsúhlasiť dodatok ohľadom dištančného vzdelávania. S online vyučovaním učiteľom pribudli starosti.„Žiakom, ktorí nemali doma počítač s tlačiarňou, prípadne si nevedeli zobrazovať učiteľom poskytnuté materiály, sme všetky materiály tlačili a odovzdávali. Aj počas lockdownu bol v škole pedagogický zamestnanec, ktorý materiály vytlačil, spísal zoznam úloh a kontaktoval rodičov alebo žiakov, aby si pre ne prišli," prezradila riaditeľka. Niektorým žiakom materiály hádzali do poštovej schránky, iným ich posielali poštou. „Online boli pripojení takmer všetci žiaci, v každej triede sa však našli i neporiadnici, ktorí si vyučovanie na diaľku zľahčovali pravidelne. Na I. stupni bola účasť na online vyučovaní lepšia, na II. stupni už menej. Najčastejším ospravedlnením neúčasti online hodín bolo: Mali sme problém s internetom. Prepáčte, nedalo sa mi pripojiť," priblížila Ulrika Ranincová vynaliezavosť žiakov. Zažili i situácie, keď kvôli rodinnej karanténe žiak vypadol z vyučovania aj na tri týždne. Keď mali žiaci niekoho v nemocnici alebo prišli v dôsledku Covid-19 o člena rodiny, zdôverili sa učiteľom so svojou úzkosťou.

To, že dištančné vzdelávanie je celkom v pohode si riaditeľka galantskej školy nemyslí. „Zo začiatku sme venovali čas odstraňovaniu bariér žiakov i učiteľov. Motivácia detí sa znižovala, žiaci si úlohy zjednodušovali, veľmi náročné bolo i objektívne žiakov hodnotiť," uviedla Ulrika Ranincová. Napriek tomu si zlepšili užívateľské schopnosti s počítačom. Pani riaditeľka si nevedela predstaviť, že bude organizovať pedagogickú poradu online. Uplatnia v škole niektoré prvky z online výučby? "Naša škola už niekoľko rokov využíva platformu bezkriedy.sk, počas covidového obdobia ju vylepšili, takže s jej používaním určite neprestaneme," tvrdí riaditeľka a dodáva, že klasickú výučbu nemožno nahradiť. Žiaci teraz majú viac hodín s triednym učiteľom, podporené majú vonkajšie aktivity ako napr. telesnú výchovu, dbajú i na výtvarnú, hudobnú, etickú i náboženskú výchovu. „Každý týždeň do školy nastupuje nová skupina žiakov a príprava naň vyzerá, akoby sme sa chystali na nový školský rok. Učitelia si delia čas medzi klasické vyučovanie a dištančné. Vedenie školy zodpovedá za dodržiavanie nariadení, musíme dbať na to, aby sa deti nestretávali, skupiny nemiešali. Každý týždeň zbierame od rodičov čestné prehlásenia a kontrolujeme platnosť negatívnych testov alebo výnimiek," objasnila situáciu riaditeľka. Žiaci sa môžu testovať kloktaním, čo je tiež náročné. „Situácie, ktoré sme zažívali, boli pre nás nové a zaťažkávajúce, pretože ich sprevádzali obavy z choroby, ktorá môže mať fatálny koniec," objasnila Ulrika Ranincová, ktorá nedá dopustiť na svojich kolegov." Vždy, keď som potrebovala čokoľvek zistiť, vybaviť, zorganizovať, boli ako moje predĺžené ruky i myseľ zároveň. V takejto symbióze, často bez osobného kontaktu, ma ubezpečovali, že všetky nové povinnosti zvládneme postupne, jednu po druhej. Každá životná skúsenosť, aj negatívna, je skúsenosť, ktorá umožní človeku zlepšiť nejaký aspekt osobnosti alebo zručnosti," vyhlásila riaditeľka školy.

Bc. Zlatica Gregorová

Korupcia pravicových politikov je iná ako korupcia ľavicových strán? Tak prečo o tej „pravicovej“ mainstreamové médiá nepíšu?

Na čele štátu sa vždy pravidelne objavia politickí dobrodruhovia alebo populisti, ktorí si službu štátu pomýlili so súkromným podnikaním alebo s rodinným a kamarátskym biznisom, kde veselo rozdávajú štátne peniaze a zákazky svojim blízkym a kamarátom. Rovnako tiež lukratívne pracovné posty s ešte šťavnatejšími platmi sa schvaľujú výlučne im blízkym rodinám a skupinám ľudí. Bolo to v čase Mečiarovej vlády, keď sa tu rozdávali štátne podniky ľuďom, ktoré o pár rokov posunuli ďalej a obohatili sa tak, že sú zabezpečené celé ich generácie aj s rodinami a žijú vysoko luxusne – bez výčitiek svedomia. Vôbec ich netrápi, že dedičstvo našich otcov vlastne ukradli. Tak ohováraný socialistický majetok, majetok po komunistoch, ale keď ho sprivatizovali, tak nikomu nesmrdel. Paradox, že? Alebo za Dzurindovej vlády – za pár korún sa odpredávala slovenská energetika, plynárenský priemysel, mnohé naše banky, telekomunikačné siete... Všetko podniky, ktoré mali ostať vo vlastníctve štátu, aby ich tento mohol regulovať v prospech svojho obyvateľstva. Predsa obyvateľ nie je pre štát klient, štát predsa občanovi slúži. V podstate naši politici, určite dobre uplatení finančnými skupinami so sídlom v zahraničí, štát ochromili a spravili ho zraniteľným, lebo strategické podniky prestal štát vlastniť a tým aj ovládať. Keby nás nový majiteľ zo zahraničia vypol od energií - ani si nepípneme. Dzurindova vláda však na základe týchto krokov bola v zahraničí nesmierne obľúbená a oslavovaná, veď prečo by aj nie, keď pustila také obrovské štátne bohatstvo nenásytným zahraničným finančníkom a oligarchom...! Rovnako bol oslavovaný ruský prezident Jeľcin, keď nechal v podstate rabovať americkými finančnými skupinami prírodné zdroje Ruska a vtedy aj vzťahy, čuduj sa svete, medzi USA a Ruskou federáciou boli doslova láskavé. Akonáhle začal nový prezident Putin robiť audit a kontrolu hospodárenia a zrušil nevýhodné obchodné zmluvy pre Rusko, tak atmosféra medzi krajinami začala hustnúť a Rusko sa opäť v očiach EÚ, USA a NATO zaradilo do stĺpčeka krajín nepriateľských, až zločinných a popierajúcich ľudské práva. V podstate to trvá dodnes a neustále sa vzťahy zhoršujú. Čo na tom, že USA počas uplynulých 30 rokov vyvolali mnohé vojenské konflikty vo svete a pod zámienkou ochrany ľudských práv zasahujú do vnútorných záležitostí zvrchovaných štátov, podporujú tam rôzne rebélie, protištátne revolúcie, sprisahania a nelegálne zvolené junty, len preto, lebo regulérne zvolení vodcovia nechcú nechať svoje krajiny drancovať a vykrádať od nenásytných amerických firiem a sú teda z pohľadu USA a NATO neposlušné. (?!) Prečo sa svetové organizácie, ktoré majú za úlohu chrániť ľudské práva, nezaujímajú rovnako o všetkých? Prečo neodsúdia vojenské operácie rovnako? Že by to bolo preto, že práve takéto organizácie štedro sponzorujú rôzne finančné kruhy USA...? Prečo sa stále rozpitvávajú dejiny Ruskej federácie, Sovietskeho zväzu, socialistických štátov, ale o zločinných akciách NATO, USA a ďalších krajín „demokratického“ Západu sa akosi kritickejšie dokumenty netočia, alebo sú len veľmi strohé, ak nie až oslavné, pričom sa mnohé závažné fakty o skutočnostiach prepisujú tak, aby to vyhovovalo tým, ktorí natočenie filmu financujú a potom podsúvajú verejnosti tú svoju „upravenú“ históriu ako správnu. Najčastejšie sú vykresľovaní práve Rusi ako agresori a útočníci, kým druhá strana je doslova med. Pritom si len treba nalistovať odbornú literatúru a ľahko sa z nej dočítame, koľko vojenských konfliktov vyprovokovali jednotlivé krajiny. Budeme veľmi prekvapení, keď zistíme, že prím vedie práve organizácia, ktorá tvrdí o sebe, že je obranná a rešpektuje ľudské práva! Pokračujme ďalej: Ficova vláda sa veľmi negatívne vyznamenala najmä v období rokov 2012 – 2016, keď mala poslaneckú väčšinu v slovenskom parlamente a vládla sama. Vtedy aj radoví smeráci sa chovali doslova ako prasatá, arogancia najvyššieho zrna panovala na úradoch, ministerstvách..., politici z tejto strany si mysleli, že sú nesmrteľní. Mali moc, vplyv, ale aj pýchu a zabudli na občana. „Vyhraj voľby – môžeš všetko“, tento historický výrok Pašku sa zapísal do dejín. Vznikli viaceré kauzy, nezákonný biznis medzi rodinnými príslušníkmi smerákov, zákazky od štátu fičali naplno, v mnohých prípadoch sa potvrdila korupcia, ale v mnohých sa aj nepotvrdila, resp., sa stále vyšetruje. Neskôr nastúpila nová vláda (rok 2016), kde sa objavili po boku SMER-u a SNS aj politici maďarskej národnosti a vyvolalo to obrovský rozruch medzi obyvateľstvom a rôzne špekulácie, ktoré boli veľakrát opodstatnené. Dnes je tu Matovičova/Hegerova vláda, ktorá sa rozhodla „zatočiť“ s korupciou a na tom si aj vystavala volebný program. Avšak vychádzajú na povrch biznisy aj týchto „nových“ politikov a sú dosť závažné. Naposledy biznis ministerky Kolíkovej cez jej firmy so štátom, ktoré jasne hovoria proti nej a fakty sú naozaj veľmi vážne, nejde o žiadne „jedna tetka povedala“. Sú to fakty, čísla, údaje, rozhodnutia. **Ministerka Kolíková** (na

snímke) však tvrdí, že to sú všetko vykonštruované veci a ona odstupovať z funkcie nemieni. Prečo sa však na tieto všetky otázky, ktoré sú v rozpore so zákonom, nepýtajú celoštátne médiá, zvlášť ak ide o ministerku spravodlivosti? Keď uštedrovali všetečné a drzé otázky SMER-u alebo SNS, tak prečo sa teraz akoby báli vôbec nejakú kritickejšiu otázku súčasnej vláde položiť? Pýtam sa, prečo sa nepoužíva rovnaký meter na hodnotenia všetkých našich politikov? Som tiež profesionálna žurnalistika, ale rovnako ostro zaútočím v komentároch na pravicu či ľavicu, na zástupcu komunity alebo národnosti, ak je z môjho pohľadu porušovaný zákon alebo morálka, určite nerobím rozdiel. Že by to bolo preto, lebo ma neuplatila žiadna politická strana ani finančná skupina? Preto asi nemám zviazané ruky a nemusím sa triasť od strachu, koho sa čo opýtať, kedy, alebo neopýtať ako minister zahra-

ničných vecí Korčok na tlačovke, keď Matovič dopratal Sputnik. V tejto súvislosti ma veľmi zaujíma ďalšia skutočnosť, prečo je tak až podozrivo ticho okolo politikov strany MOST-HÍD, čo sa vlastne stalo s nimi? Veď taký Bugár (prezývaný tiež Harakter, po voľbách v roku 2016) bol v politike od roku 1990, je snáď najdlhšie funkčne pôsobiacim politikom a s jeho stranou sa za roky jeho fungovania spájajú kauzy okolo skupovania a predaja pozemkov, ornej pôdy, zámeny pozemkov na južnom a juhozápadnom Slovensku, v ktorých sa hojne angažovali poprední predstavitelia tejto strany, niektorí starostovia južných obcí a bola tu spáchaná veľakrát krivda na obyčajných ľuďoch v okresoch Galanta, Dunajská Streda, Bratislavský, Trnavský a Nitriansky kraj. Média od minulého roka ohľadne bugárovcov však nejako podozrivo mlčia. V tichosti sa stiahol do ústrania aj bývalý minister spravodlivosti Gábor Gál, ktorý sa dlhé roky kamarátil údajne aj s ľuďmi, ktorí sú dnes stíhaní za mafiánske praktiky a organizovaný zločin, mali prepojenie na šátorovcov, dokonca sedel s nimi za jedným stolom. Prišiel aj podporiť pred pár rokmi starostu Dolného Chotára pred voľbami, kde nechýbal ani starostov syn.

Gábor Gál (na snímke vľavo) sa s týmito pánmi stretol aj na obľúbených poľovačkách. Dnes sú obaja vo väzbe, stíhaní za veľmi vážne zločiny. Ako je možné, že takéto závažné skutočnosti okolo Gábora Gálla, bývalého ministra spravodlivosti, nie sú rozpitvávané mainstreamovou tlačou, ak na iných politikov naložíme, čo sa do nich zmestí? Do akej miery tu zohráva význam osoba súčasnej ministerky spravodlivosti Kolíkovej? Je z Dunajskej Stredy, v roku 2016 ju do funkcie štátnej tajomníčky mimochodom Ficovej vlády! nominoval práve MOST-HÍD! Neskôr sa po odchode ministerky Žitňanskej, ktorú tiež nominoval MOST-HÍD, stal ministrom spravodlivosti práve Gábor Gál. A stali sa teda ako straníckymi, tak i rezortnými spolupracovníkmi s Kolíkovou. Nejde teraz o akúsi formu opätovania služby za túto bývalú spoluprácu Kolíkovej voči bugárovcom, a preto sa nevyťahujú rôzne súdne kauzy proti nim? Je to len novinárska otázka, ale dáva zmysel. A mňa by zaujímala odpoveď – aj ako žurnalistu, aj ako občana. Prečo by inak mnohé slovenské médiá akoby zabudli všímať si politikov MOSTU-HÍD, ktorí za uplynulé roky majú toho za ušami viac než dosť? Teraz už ako vši pod chrastami sú zalezení do svojich skrýš a tichučko tam pretrvávajú, sem-tam sa niekde objavia akože v slušnom krátkom rozhovore – ako nedávno Bugár, nastávajúci deduško v očakávaní, ale inak nič. Kto a prečo drží ochrannú ruku nad politikmi MOSTU-HÍD? V podstate teraz sa ukázala aj skutočná tvár tejto maďarskej strany v plnej nahote a jej praktiky, keď vládla so SMER-om a SNS..., že vlastne sedela na viacerých stoličkách a už vtedy sa mnoho občanov správne domnievalo, že „bugárovci" donášajú prezidentovi na hrad pikošky z vlády, možno aj cez Kolíkovú, keďže robila štátnu tajomníčku na ministerstve spravodlivosti, zároveň „kopala" za Kiskovu stranu. Sú to určité analýzy a novinárske úvahy, chýbajú očividné dôkazy, ale tak, ako sa situácia vyvinula po voľbách a je jasná dnes, tak pravdepodobne tieto domnienky sú viac-menej objektívne. A zradcov nemá nikto rád. MOST-HÍD zradil, zrádza a hovoria to o ňom samotní občania maďarskej národnosti – keď sa s nimi rozprávam priamo v teréne, ale potvrdili to aj mnohí politici z ďalších maďarských strán na území Slovenska. Zbytočne sa hrá Bugár na politika „so srdcom" a obrovskými skúsenosťami. Oklamať snáď môže len slepých. Myslím s tým srdcom. Lebo obrovské skúsenosti určite má. Hlavne v tom, ako sa s politikou živiť a zabezpečiť sa z nej. Rovnako tiež Gál, ktorý sa venuje po voľbách advokátskej praxi, biznisu s realitami a ladí sa do pozície slušňáka. Fakty o jeho minulosti však nepustia. Verme, že nečisté obchody s pozemkami, v ktorých sa aj on podľa všetkého angažoval, sa vyriešia v prospech tých, ktorým boli doslova ukradnuté. Veríme, dúfame, len či to bude aj reálne doriešené? Snáď... Veď súčasná slovenská vláda chcela bojovať proti korupcii! Je len na škodu, že takto závažné kauzy v každom smere a vo všetkých politických stranách a u každého politika si spravodlivo nevšímajú médiá. Majú len presne vytipovaných tých, o ktorých sa zajímajú až po toaletný papier, ktorý používajú, a tí ďalší si spokojne vegetia. A možno je to aj preto, lebo „tieto médiá" vlastnia a financujú tí, ktorí financujú aj smerovanie súčasného Slovenska a aktuálnu vládnu garnitúru, povedala by som že bábkogarnitúru (z úzadia – ako šedé eminencie). Kedy už konečne prestane platiť dvojaký meter hodnotenia spoločenskej pravdy, krádeží a korupcie? Veď pravda a spravodlivosť by mala byť rovnaká. Nemá žiadne farebné odtiene! Kedy konečne Slováci a slovenský národ začnú kopať za seba, za svoj štát, za svoje štátne záujmy? A prestanú sa navzájom klamať? Alebo vždy bude Slovensko dokazovať iba to, že je len akýmsi príveskom iných a buduje si akurát kolenačkovú politiku...?

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ,
šéfredaktorka, 0903/516 499
e-mail: gszurnal@gmail.com

Spojená škola, Nivy 2, Šaľa

NITRIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

Spojená škola, Nivy 2, Šaľa v školskom roku 2021/2022 otvára dvojročné nadstavbové štúdium v odboroch:

2675 L 02 elektrotechnika – výroba a prevádzka strojov a zariadení

24 14 L 01 strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení

Štúdium je ukončené maturitnou skúškou.

V prípade záujmu o štúdium nás kontaktujte na:

telefón: 031/7708768, 031/7708887

e-mail: spojenaskolasala@gmail.com

web: www.spojenaskolanivysala.edupage.org

So starostami z nášho okresu Šaľa

Aktuálne hovoríme s okresným predsedom SMK v Šali Zsoltom Baranyayom

Maďarské strany na Slovensku sa spájajú

• Pán predseda, maďarské strany na Slovensku oznámili vznik Aliancie - zjednotenej maďarskej politickej strany...

- Na základe výsledkov parlamentných volieb spred vyše roka si všetci maďarskí politickí činitelia na Slovensku definitívne uvedomili, že samostatná účasť jednotlivých subjektov zastupujúcich maďarskú menšinu vo voľbách, resp. ich súperenie môže maďarskú komunitu trvalo pripraviť o zastúpenie v NR SR. (Ostatné okolnosti, ako napríklad 5% -nú hranicu zvoliteľnosti a úbytok Maďarov, ledva možno mimo parlamentu ovplyvňovať, preto ich nateraz berme ako fakt). V dôsledku pandemických opatrení síce s časovým posunom, ale predsa, tri najvýznamnejšie strany, SMK, Most-Híd a Spolupatričnosť (t. j. všetky subjekty, ktorých voličská podpora je relevantná) v auguste začali rokovania o forme ich budúcej spolupráce. Výsledkom takmer osem mesiacov trvajúcich diskusií bolo, že 23. marca tohto roka oznámili, že sa zlúčia do jednej strany, čím sa vytvorí inštitucionálny rámec pre jednotné maďarské politizovanie na Slovensku. Mnohí z nás si museli povzdychnúť, že už bol najvyšší čas, zatiaľ čo sa zrejme nájdu aj takí, pre ktorých je tá či oná zúčastnená politická sila neprijateľná, resp. spojenectvo s ňou nevedia predýchať. V ďalšom sa pokúsim dať odpoveď na otázku, prečo je spojenectvo maďarských strán nevyhnutnosťou a aké úlohy čakajú na novú formáciu s názvom Aliancia.

• Desaťročie vzájomnej nevraživosti by mohlo aj skončiť..., čo myslíte, pán predseda?

- Jedným z dôležitých ponaučení volieb z roku 2020 bolo, že desaťročie trvajúca vzájomná nevraživosť medzi SMK a Mostom (ktorého ideologická povaha bola minimálne taká škodlivá ako samotný rozpad pôvodnej Strany maďarskej koalície a vzájomné hašterenie a očierňovanie veľmi často až po miestnu úroveň), mohlo by to mať na volebnú základňu ešte väčší vplyv, ako sa predpokladalo. Tak ako si najväčšia časť voličov SMK nevedela predstaviť hlasovanie za Bugárovu stranu, podobný odpor voči SMK sa vyvinul aj na strane Mosta. Svoju úlohu v tom samozrejme zohralo nie len konfrontácia prebiehajúca v maďarských médiách, ale aj vedomé štvanie nosných slovenských médií proti SMK (keďže značná časť voličov Mostu čerpá informácie najmä od nich). Bugár, ktorý nielenže vstúpil do vlády s Ficom, ale koketoval aj s polomafiánskymi kruhmi napojenými na štátnu správu, nakoniec utrpel obrovskú stratu kreditu, ale väčšina jeho maďarských voličov namiesto toho, aby sa takpovediac vrátila k SMK, radšej volila slovenské strany (najmä Matovičovu). Most sa teda dostal na pokraj zániku, zatiaľ čo SMK (ku ktorej sa pripojila Spolupatričnosť) aj keď znovu dokázala udržať drvivú väčšinu svojej voličskej základne, nedokázala však prekročiť svoj tieň.

• V čom je potenciál Aliancie?

- Po toľkých neúspešných voľbách (SMK) a takej katastrofálnej porážke (Most-Híd) našej politickej elite nezostalo nič iné, ako sa pokúsiť dostať svojich voličov do jedného tábora a pokúsiť sa spolu preskočiť volebný prah. Na tomto mieste je dôležité poznamenať, že od volieb k voľbám postupne narastal podiel tých Maďarov, ktorí boli sklamaní z politického diania, a radšej sa volieb nezúčastnili. Na jednej strane niektorí prestali veriť či už politikom SMK ako aj politikom Mostu (túto skupinu sa pokúsila osloviť Spolupatričnosť, iba so skromným výsledkom). Okrem toho v dôsledku opakovaných neúspechov SMK v celoštátnych voľbách tábor nevoličov rozširovalo čoraz viac konzervatívno-národných voličov (ktorí inak prevažujú medzi Maďarmi). A nakoniec, samotná skutočnosť

S kolegami počas volebnej kampane do Európskeho parlamentu

konfrontácie maďarských strán odradila ďalšie tisíce od hlasovania. Ak by súperenie malo pokračovať aj v budúcnosti, podiel tých oprávnených voličov, ktorí zostanú doma (alebo si zvolia radšej niektorú slovenskú stranu), by určite rástol zo všetkých troch podrobných dôvodov.

Aliancia má dobrú šancu presvedčiť všetkých týchto voličov, t.j. tých, ktorí už stratili vieru vo volebný úspech, ako aj tých, ktorí požadujú spoločný postup, že má zmysel zúčastniť sa na voľbách. A spoločný projekt možno priláka späť zčasti aj tých Maďarov, ktorí hľadajú nové impulzy a ktorí si nedávno vybrali niektorú zo slovenských strán, medzičasom sa však už v nich sklamali.

• Prečo je parlamentné zastúpenie pre Maďarov, žijúcich na Slovensku, také dôležité?

- Na základe uvedeného je reálny predpoklad, že súčasťou budúceho slovenského parlamentu bude aj maďarská politická sila. Samozrejme, sú tu aj takí, ktorí si kladú otázku, prečo Maďari na Slovensku potrebujú (vlastné) parlamentné zastúpenie?

Najmä z úst takých mladých ľudí, ktorí sa o politickom dianí informujú iba povrchne, sme v posledných rokoch mohli často počuť vyhlásenie, že „načo by som za SMK hlasoval, veď nič nerobia“. Na tomto mieste musím konštatovať, že toto vyhlásenie jednoducho nie je pravdivé, pravdepodobne nemohlo byť v danej situácii ďalej od reality. Avšak toto vyhlásenie popri skutočnosti, že marketingová stratégia strany zrejme nebola dobre nastavená a nedokázala vhodne zviditeľniť svoju prácu, poukazuje aj na to, že manévrovací priestor mimoparlamentnej politickej sily je dosť obmedzený, keďže vplyv na kľúčové rozhodnutia krajiny takmer žiadny nemá. Inými slovami, ak očakávame, že niektoré zo zásadných problémov Maďarov vyriešime aj mimo parlamentu, to je, akoby sme čakali, že nám pečený holub padne do úst. Musíte teda byť v parlamente, pretože neexistuje iná šanca zmeniť veci a zlepšiť osud našej komunity.

• Čo urobila súčasná pravicová vláda na Slovensku?

- Vzhľadom na svoju volebnú základňu Aliancia musí mať charakter všeľudovej strany, pretože maďarská komunita na Slovensku je rôznorodá. Sú medzi nami mladí aj starí, robotníci a podnikatelia, konzervatívci aj liberáli. Jednotlivé skupiny voličov novej strany musia byť oveľa tolerantnejšie k iným skupinám, pretože v strane budú chcieť vyjadriť svoj názor a presadiť svoje legitímne požiadavky aj tí druhí. Na stôl sa teda určite dostanú také otázky, na ktoré sa naše názory rozchádzajú. Na druhej strane, to, čo nás spája, je oveľa dôležitejšie, a to nie je nič iné ako špecifické potreby a problémy maďarskej komunity a ostatných národnostných komunít na Slovensku. V slovenskom parlamente za ich vyriešenie nebude bojovať nikto iný ako maďarské strany.

Názorným príkladom toho je súčasná vláda pravicových a liberálnych síl. Pozrime sa na ich rozhodnutia, ktoré prijali v otázkach, ktoré sa týkali aj Maďarov:

- Zákon o štátnom občianstve bez presťahovania sa do Maďarska ani po novele neumožňuje Maďarom v minulosti pozbaveným maďarského občianstva a ich potomkom vziať ho späť bez straty slovenského občianstva.
- V minulom roku bola z plánu rozvoja cestnej siete Slovenska vyškrtnutá alebo depriorizovaná výstavba a obnova všetkých úsekov štátnych ciest, ktoré prechádzajú cez regióny obývané aj Maďarmi.
- Napriek predchádzajúcim sľubom maďarský prednosta okresného úradu nebol vymenovaný takmer v žiadnom z okresov obývaných Maďarmi.
- Sekcia menšinových kultúr Ministerstva kultúry SR bolo zrušené a došlo k zlúčeniu jeho agendy s takzvanou jazykovou políciou.
- Minulú jar, na konci prvej vlny pandémie Covid sa diskutovalo o znovuotvorení štátnych hraníc. Vláda najprv chcela otvoriť iba české a rakúske hranice, aj keď epidemická situácia v Maďarsku bola v porovnaní s ostatnými dvoma susedmi oveľa priaznivejšia. Dôvodom na čo najskoršie otvorenie hraníc (cca. v polovici mája) mal byť záujem ľudí dochádzajúcich (najmä za prácou) do Českej republiky a do Rakúska. Potom sa vzhľadom na tlaky zvonka začali zaoberať aj maďarskými hranicami, ale iba jedným smerom, aby ľudia, ktorí sa usadili hlavne v Rajke, mohli dochádzať na svoje pracoviská na Slovensku. Akoby dochádzanie do Maďarska ani neexistovalo ... jaj, že sa to týka hlavne Maďarov???
- Nemôžeme obísť vládnu komunikáciu, pretože minister zahraničia Ivan Korčok a minister zahraničných vecí Martin Klus (obaja SaS) sa opakovane vyjadrili o Maďaroch žijúcich na Slovensku tak, ako sme to naposledy počúvali ešte od Jána Slotu v deväťdesiatych rokoch. Inak, oni boli aj hlavnými odporcami spomínaného otvárania slovensko-maďarských hraníc.

Zsolt Baranyay

Z rozhodnutí vlády za posledný rok je zrejmé, že stále neexistuje slovenská politická sila, ktorá by chápala aspoň niektoré naše osobitné problémy vyplývajúce z nášho etnického pôvodu. Nie je teda vôbec prekvapujúce, že tieto nie sú ani pripravené riešiť. Nič na tom nemení ani to, že v ich farbách je pár politikov, ktorí sa hlásia za Maďarov a ktorí sa populistickými prejavmi snažia získať priazeň maďarských voličov. Faktom zostáva, že na stôl nedokázali (aspoň zatiaľ) nič položiť.

• Pán predseda, povedali by ste čitateľom bližšie o najdôležitejších úlohách Aliancie?

- Preto bude úlohou Aliancie, aby v záujme maďarských voličov presadilo naše nasledovné priority:

1. Vytvorenie právneho a inštitucionálneho rámca zabezpečujúceho zachovanie maďarskej komunity na Slovensku

Je všeobecne známym faktom, že cca. od roku 1990 prudko klesá nie len pomer, ale aj počet Maďarov na Slovensku. Zrejme to je to posledné, čo sme od obdobia po nežnej revolúcie a od nového milénia čakali. Príčin je viac: klesajúca pôrodnosť (u Maďarov je dokonca horšia, než celoštátny priemer), trvalé usadzovanie sa v Maďarsku (čo v mnohých prípadoch začína už voľbou zahraničnej strednej školy) a najmä asimilácia (na čo opäť vplýva najmä voľba školy, ako aj voľba životného partnera). Ak maďarská komunita nechce dopadnúť ako starovekí Etruskovia, ktorí tiež predvídali svoj zánik, a nechce ani opustiť svoju domovinu a hromadne sa presťahovať do Maďarska, ako to urobili sedmohradskí Nemci, jednoducho musíme s uvedeným stavom niečo urobiť. Veď čo iné, než zachovanie vlastnej komunity môže byť najdôležitejším cie-

pokracovanie na str.8

S manželkou a deťmi

ľom etnicky založenej politickej strany? Keďže za súčasného stavu nie je možné očakávať obrat k lepšiemu (trend poklesu počtu Maďarov bez významnejších výkyvov pokračuje už tri desaťročia), nemôžeme sa uspokojiť so zachovaním status quo. Nízkou pôrodnosťou sa borí väčšina európskych krajín a národov, ešte sme nevideli ani jeden úspešný pokus o prinavrátenie pôrodnosti na úroveň úmrtnosti, ktorý by sa dal použiť. Preto je našou snahou pohnúť s ostatnými dvomi zmienenými príčinami, asimiláciou a usadzovaním sa v Maďarsku. A najdôležitejším nástrojom, ako sa proti nim dá bojovať (ako nám to existujúcich aspoň desať rôznorodých riešení zo západnej, severnej a južnej Európy ukazuje), je práve vhodné nastavenie právneho a inštitucionálneho rámca existencie národnostných a regionálnych komunít.

2. Všestranný infraštrukturálny a hospodársky rozvoj regiónov obývaných Maďarmi

Veľká časť územia Slovenska má vidiecky charakter (za vidiek sa vo všeobecnosti považuje územie, kde na 1 km2 pripadá menej než 100 obyvateľov), kde býva viac než tretina obyvateľov Slovenska. Pomer obyvateľstva žijúceho v obciach je tiež významné, predstavuje asi 48 %. V prípade maďarskej komunity sú však tieto čísla výrazne vyššie a teda ochrana a rozvoj vidieka a vidieckeho spôsobu života majú pre maďarské politické strany vysokú prioritu. Vo väčšine poprevratových vládnych garnitúr však sedeli v drvivej väčšine politici pochádzajúci prinajmenšom zo stredne veľkých miest. Táto okolnosť nepochybne vplýva aj na ich zmýšľanie, väčšina z nich sa jednoducho nedokáže vžiť a pochopiť potreby vidieka. Tie sa však netýkajú len samotných dedín. Aj keď sa napríklad samotné mesto Šaľa podľa vyššie zmienených pravidiel nepovažuje za vidiek, pre väčšinu zo súčasných a predchádzajúcich vládnych činiteľov zostáva nepovšimnutou, ako keby bola z mapy vygumovaná.

Aj v dôsledku uvedeného veľkomeštianskeho prístupu k politike je obyvateľstvo nášho, ale aj ostatných okresov s národnostne zmiešaným obyvateľstvom, zaťažené dochádzaním do iných okresov a regiónov (za školou, prácou, službami, atď.) nadpriemerne. Do začiatku 90-tych rokov v typickej juhoslovenskej dedine si aspoň 75 % obyvateľov našlo prácu v mieste svojho bydliska, mnohí z nich v poľnohospodárstve. Potom prišli výkonnejšie stroje, ľudia prestali byť potrební. Štát sa však nepostaral o to, aby si mohli nájsť živobytie v blízkosti svojich domovov, o využitie vlastného potenciálu vidieckych regiónov nemal záujem. Namiesto toho investoval do prilákania nadnárodných spoločností ponúkajúcich manuálnu prácu do pár centier. Ľudia v produktívnom veku tak popri svojej napríklad 8-hodinovej zmene museli dennodenne stráviť ďalšie 4 hodiny cestovaním, za rovnako slabé platy, ako predtým. V minulosti tento čas mohli venovať vlastným rodinám, športu, kultúre a iným všeobecne prospešným činnostiam na úrovni obce. Tieto miestne komunity aj z tohto dôvodu chátrajú. Inde, napríklad na juhu Stredného Slovenska mali a majú dodnes problém s vysokou nezamestnanosťou.

Navyše, nedošlo ani k zlepšeniu dopravnej infraštruktúry. Cesty druhej a tretej triedy sa delimitovali na vyššie územné celky, bez dostatočného finančného krytia, ich stav sa neustále zhoršoval. Mnoho vedľajších železničných tratí bolo postavených mimo prevádzky, spoje boli zrušené. Diaľničná sieť rozrastá veľmi pomaly. Pribúdaním vozidiel bolo potrebné riešiť priechodnosť mestských centier (viď napr. obchvat Šale), čo sa nestalo.

Obávam sa toho, že aj terajšou vládou pripravované ďalšie reformy (reforma verejnej správy, reforma školstva, atď.) ponechajú potreby vidieka zväčša nepovšimnuté.

V konečnom dôsledku sa v mnohých okresoch Južného Slovenska až dodnes odôvodnene sťažujú, že ich životné podmienky sa po roku 1989 zhoršili.

Zanedbanie týchto regiónov bolo jednou z nosných faktorov, ktoré spôsobili presťahovaleckú vlnu smerujúcu do Maďarska.

V prípade vstupu do parlamentu však politici zastupujúci Maďarov musia dbať na poradie dôležitosti. Je pravdou, že čím rozvinutejší región, tým menší dopad migrácie smerujúcej do Maďarska (a možno je aj ľahšie zabodovať u voličov hospodárskymi výsledkami), ale bohužiaľ asimilačný tlak spôsobuje ešte väčšie straty v počte maďarského obyvateľstva, takže akýkoľvek možný pokrok v prvej zmienenej priorite musí mať prednosť.

• Vaše plány do budúcnosti sú aké?

- To všetko je samozrejme vzdialenejšia budúcnosť. Aby sa Aliancia stala realitou, je ešte potrebné urobiť kus práce v troch politických formáciách, ktoré ju založili. Vytvorenie spoločnej strany si vyžaduje vypracovanie štatútu prijateľného pre všetkých zúčastnených, pričom každý z nich si chce v rámci spoločného subjektu zachovať svoju identitu (pre tieto účely budú vytvorené platformy s vysokými právomocami). Spájajúce sa sily sa už dohodli aj na ostatných otázkach, ktoré sa javia ako najdôležitejšie (takže sa ich vedenia mohli zaviazať k vytvoreniu novej strany). Vypracovaný materiál (princípy zjednotenia a nové stanovy) musia potom schváliť príslušné orgány všetkých troch právnych predchodcov. Až následne sa uskutoční samotné zlúčenie / ustanovujúce valné zhromaždenie Aliancie. Pri uskutočňovaní posledných zmienených krokov stranám zatiaľ zabránili epidemiologické opatrenia, pravdepodobne však už na seba nenechajú dlho čakať. A potom nastane obdobie pracovnej rutiny, počas ktorého sa musia skĺbiť a zžiť aj ich regionálne a miestne štruktúry. Nebude to ľahké, ale dúfajme, že im v tom budú napomáhať spoločne dosiahnuté úspechy.

otázky:
Galantský a šaliansky Žurnál

Nový zákon o podpore tehotných žien

„Od 1. apríla t.r. platí nový zákon z pera Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorý hovorí o podpore tehotných žien. Mohli by ste povedať o podrobnostiach? Ktorá žena má na túto podporu právo, aké podmienky musia byť splnené? Aká je výška podpory? Týka sa to aj žien na materskej dovolenke...? Ako treba o túto podporu požiadať, atď...“

Advokát odpovedá:

Zákonom č. 426/2020 Z.z. došlo k zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákon“). Od 01.04.2021 sa zaviedla nová nemocenská dávka tzv. tehotenské. Účelom tehotenského je zabezpečiť tehotnej poistenke príjem, ktorý slúži na kompenzáciu zvýšených výdavkov v tehotenstve. Ide o dávku, ktorá je určená len pre ženy, poistenky Sociálnej poisťovne. Nárok na tehotenské má zamestnankyňa, povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne nemocensky poistená osoba, poistenka, ktorej vznikol nárok na tehotenské po zániku nemocenského poistenia v ochrannej lehote, poistenka, ktorá má prerušené povinné poistenie z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky (zamestnankyňa) alebo poberania rodičovského príspevku (SZČO). Presné podmienky nároku pre každý typ žiadateľky sú zverejnené na stránke www.socpoist.sk/tehotenske.

Nárok na tehotenské sa uplatňuje **žiadosťou o tehotenské**. Ide o tlačivo Sociálnej poisťovne, ktoré žiadateľke vystaví lekár zdravotníckeho zariadenia (gynekológ) na prvej preventívnej prehliadke, na začiatku II. trimestra po dosiahnutí 13. týždňa tehotenstva, keďže nárok na tehotenské vzniká iba ženám, ktorých tehotenstvo nebolo ukončené k začiatku 27. týždňa pred očakávaným dňom pôrodu. Lekár na tlačive potvrdí očakávaný deň pôrodu. Ak má žiadateľka nárok na tehotenské z viacerých nemocenských poistení, lekár musí vystaviť žiadosť pre každé z nich.

Žiadateľka žiadosť o tehotenské potvrdené gynekológom doručí priamo do príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne (zamestnankyňa podľa sídla zamestnávateľa, SZČO a dobrovoľne nemocensky poistená osoba podľa trvalého pobytu) buď písomne, prípadne elektronickým formulárom. Sociálna poisťovňa zriadila na svojej stránke www.socpoist.sk elektronický formulár – Žiadosť o tehotenské, ku ktorému musíte predložiť nasledovné doklady:

- Lekárom potvrdenú žiadosť o tehotenské (ak si chcete uplatniť nárok na tehotenské z viacerých nemocenských poistení, žiadosť vám musí lekár potvrdiť z každého nemocenského poistenia samostatne).
  - Ak si uplatňujete nárok na tehotenské iba z jedného nemocenského poistenia – kópiu prvej strany originálu Žiadosti o tehotenské potvrdenej lekárom (vyžaduje sa súbor PDF alebo obrázky JPEG/PNG, s obmedzením 5 MB na jednu prílohu).
  - Ak si uplatňujete nárok na tehotenské z viacerých nemocenských poistení, stačí poslať jednu elektronickú žiadosť, avšak priložiť treba kópiu prvej strany originálov všetkých Žiadostí o tehotenské potvrdených lekárom (vyžaduje sa súbor PDF alebo obrázky JPEG/PNG, s obmedzením 5 MB na jednu prílohu); systém umožní priložiť iba toľko príloh, koľko nemocenských poistení uviediete v časti „Poistný vzťah“.
- Vaše identifikačné údaje (meno, priezvisko, rodné číslo/dátum narodenia) a kontaktné údaje.
- Dátum očakávaného (predpokladaného) dátumu pôrodu a meno a priezvisko lekára, ktorý originál žiadosti o tehotenské potvrdil.
- Údaje potrebné na výplatu dávky (číslo účtu, adresa).

Podať elektronický formulár môžete dvomi spôsobmi:

1. vyplnením e-formulára s občianskym preukazom s aktivovaným čipom (Žiadosť/Prihlásenie s eID).
2. vyplnením e-formulára bez občianskeho preukazu s aktivovaným čipom s pomocou mobilného telefónu, ktorého číslo je povinný údaj vo formulári (Žiadosť/Prihlásenie bez eID).

Výška tehotenského sa určuje z denného vymeriavacieho základu (DVZ) alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu (PDVZ). Výška tehotenského bude pre každú žiadateľku vypočítaná z jej príjmu za predchádzajúce obdobie, pričom by mala predstavovať 15 % denného vymeriavacieho základu (DVZ) alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu (DVZ) alebo úhrnu DVZ/PDVZ. Výška nesmie byť nižšia ako dávka určená z 10 % maximálneho denného vymeriavacieho základu a vyššia ako dávka určená z maximálneho vymeriavacieho základu.

Príklad: ak maximálny denný vymeriavací základ na rok 2021 je v sume 71,8028 eura, tehotenské v roku 2021 (od 1. apríla 2021) bude nasledovné:

- minimálne tehotenské na kalendárny deň bude v sume 7,18028000 eura
- maximálne tehotenské na kalendárny deň bude v sume 10,77042000 eura.

(Zdroj www.socpoist.sk)

Nárok na tehotenské zaniká dňom skončenia tehotenstva (akýmkoľvek spôsobom) alebo smrťou žiadateľky. Čiže na Vašu otázku, či sa tehotenské týka aj žien na materskej, tak áno opierajúc sa o §47a ods. 2 Zákona.

Podľa §47a ods. 2 Zákona, poistenkyni vzniká nárok na tehotenské od začiatku 27. týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom a zaniká dňom skončenia tehotenstva.

Žiadosť o tehotenské je nutné podať čo najskôr, nakoľko sa nárok premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý tehotenské alebo jeho časť patrili. Premlčacia lehota neplynie v čase konania o tehotenskom a v období, v ktorom účastníkovi konania, ktorý musí mať opatrovníka, nebol opatrovník ustanovený.

V prípade, ak žiadateľke bude vyplatená dávka, ktorá jej nepatrila, žiadateľka je povinná tehotenské alebo jej časť vrátiť.

Samozrejme v prípade individuálnych prípadov je nutné sa obrátiť priamo na Sociálnu poisťovňu, kde Vám pracovníci zodpovedajú na Vaše otázky. Z našej praxe máme za to, že pracovníci Sociálnej poisťovne sú maximálne ústretoví a žiadosti sa dajú podávať online. V prípade nesprávne vyplnených žiadostí alebo neúplných žiadostí, kontaktujú žiadateľov spätne priamo pracovníci Sociálnej poisťovne, preto je nutné uvádzať svoje aktívne e-mailové stránky a správne telefónne čísla.

Prísne opatrenia kvôli pandémii podnikateľov v našom regióne. Ak

Počas pandémie koronavírusu sa predstavitelia štátu na nič nepýtali. Podnikateľom prikázali zatvoriť svoje prevádzky a bolo vymaľované. Tí, ktorí si svoje firmy budovali mesiace aj roky, netušili, ako dlho bude kríza trvať, všetci dúfali, že vláda s epiodborníkmi zvoľnia opatrenia. Počas zákazu vychádzania ani nebolo možné niekam vybehnúť. Museli nám stačiť potraviny a drogéria. Ani tie však neposkytovali tovar, ktorý chýbal, bonbónikom boli famózne seniorské hodiny, ktoré robia chaos doteraz. Dôchodcov sú plné obchody od rána, zato mladí medzi 9.00 a 11.00. hod. nemajú šancu si nakúpiť. Ako prežívali podnikatelia v našom regióne? Šťastie mali tí, ktorí si zriadili výdajné miesta, ani to však zďaleka nepokrylo ich straty. Pre koronavírus musel dvere svojho obchodu do istej miery zatvoriť aj predajca papiernického a kancelárskeho tovaru Michal Sliezik z KIZZE, D&S Papiernictvo Sereď. V akej fáze ho zastihla kríza? „Mali sme plány, počítali sme s väčšou investíciou. Tento rok sme oslávili 10. výročie a tým, že prišla koronakríza, všetky financie sme museli dať na vykrytie nákladov počas zatvorenia predajne. Chceli sme ju vynoviť, zmeniť imidž, zaviesť rôzne novinky aj logo, ale bohužiaľ, všetko išlo na straty, ktoré sme mali," priblížil Michal Sliezik. Do akej miery ich táto situácia zasiahla? Mali napriek tvrdým opatreniam, znemožňujúcim riadny predaj, kontakt so zákazníkmi ako napríklad reštaurácie cez výdajné okienko? „Mali sme výdajné dvere, ale zároveň sme aj zásielkovňa, takže, samozrejme, ak niekto chcel papiernicky tovar, predal som mu ho formou výdaja," doplnil majiteľ seredskej predajne. Kto akútne potreboval, obslúžili ho, samozrejme s dodržaním všetkých hygienických opatrení tak, že kupujúci stáli pred dverami a počkali si na svoju nádielku. Podľa majiteľa predajne zákazníci využívali aj ich online shop, ale opäť v menšej miere. Michal Sliezik však potvrdil: „Zásielkovňa zase šliapala na plné obrátky. Tá mala riadne obraty. Teraz však vidím, že to u nich opäť klesá." Počas krízy leteli najmä písacie potreby, zošity, ale aj kancelárske potreby. A čo štátne kompen-

Michal Sliezik KIZZE Sereď

zácie? „Štát nám v ničom nepomohol. Nespadali sme do žiadnej kategórie, mali nám preplatiť aspoň režijné náklady. Nájom sme utiahli, ale lízingy, elektrina a pod., nič nepomohli. Keďže zamestancov nemáme, nedostali sme vôbec nič," uviedol majiteľ papiernictva. V obchode zaznamenali pribl. 90% prepad tržieb, čo nie je málo, výdajné dvere nepokryli takmer nič. Podnikateľa najviac hnevá, že predstavitelia štátu prikázali obchody zatvoriť, ale neuhradili žiadne straty. Podľa Michala Sliezika sa zo strát dostanú možno o dva roky. „Stále sme v neistote, ja už by som mal nakupovať tovar pre školy, ušla nám aj sezóna diplomoviek, všetko však išlo online. A nikto nevie, čo bude ďalej, určite z toho nie som šťastný," dodal na záver seredský podnikateľ.

Dlhotrvajúca pandémia zasiahla aj do oblasti cestovného ruchu. Ľudia sa s ohľadom na svoje zdravie báli vycestovať na dovolenky. Okrem toho im v tom bránil tvrdý zákaz vychádzania v našej krajine. Jednou z podnikateliek, ktoré ponúkajú klientom vysnívané cestovanie je aj Veronika Korgová z Cestovnej agentúry Aurum v Galante. Ako tvrdí, pandémia ju zasiahla naplno, práve v marci totiž ponúka first minute zájazdy. „V podstate sa predaj zájazdov pre sezónu 2020 začal už v novembri/ decembri 2019, kedy ľudia začali kupovať dovolenky a pobyty na leto. Klienti, ktorí kúpili vtedy zájazdy s odletom v letných mesiacoch, však začali podliehať strachu a

Veronika Korgová z cestovnej agenti

znamenali stopku aj pre malých
o sa vysporadúvajú s následkami?

v apríli ich viacerí stornovali,“uviedla Veronika Korgová. Ten, kto pobyt stornoval, o peniaze neprišiel, ale mohol získať kompenzáciu vo forme voucherov. Tie klient mohol, podľa podnikateľky, využiť na kúpu zájazdu v ďalšej sezóne alebo počkať na finančné vyrovnanie. To budú cestovné kancelárie vyplácať v septembri 2021. „Nie všetci klienti zájazdy zrušili. Niektorí počkali, ako sa vyvinie situácia a dobre spravili. Celé sa to upokojilo a v lete mohli cestovať, takže si leto užili pri mori a bez obmedzení,“ doplnila Veronika. Počas koronakrízy teda cestovná agentúra ponúkala ďalej zájazdy výlučne online. „V podstate som v lete nepredala nové zájazdy, vycestovali len tí, čo si kúpili dovolenky do marca 2020, nezľakli sa a nestornovali ich vopred,“ priblížila podnikateľka.

Predstavitelia nášho štátu často hovoria o kompenzácii strát podnikateľom. Ako to bolo v prípade tejto cestovnej agentúry?“- Na podnet mojej veľmi šikovnej účtovníčky, ktorá mi navrhla, aby som požiadala a využila štátnu pomoc, som tak aj urobila. Štát mi prispieval v mesiacoch, kedy som nemala žiadne tržby,“uviedla Veronika Korgová,. Dnes je už situácia lepšia, hranice sú otvorené s menšími obmedzeniami. V cestovnej agentúre už jej majiteľka dokonca zaznamenáva zvýšený dopyt po dovolenkách a predáva zájazdy na leto 2021. A o čo je veľký záujem? „Najnovšie mám dopyty na Spojené arabské emiráty, aktuálne posielam cenové ponuky s odletom na máj, tak snáď situácia povolí. Ľudia radi využívajú akciu last minute, kedy je to cenovo priaznivé a s istotou, že určite vycestujú, keďže odlet je za pár dní. Ja si veľmi vážim vernosť svojich stálych zákazníkov a samozrejme sa teším na nových klientov, ktorí si môžu online prezrieť denne aktualizované ponuky zajazdov, vyhľadať podľa zvolených kritérií a zarezervovať dovolenku na webe mojej cestovnej agentúry,“doplnila podnikateľka v cestovnom ruchu.

úry AURUM

Čudná doba plná opatrení a zákazov neobišla ani tradičné obchodíky, ktoré svoje tovar ponúkajú v mestských častiach alebo dedinách. V Šoporni už mnoho rokov môžete zájsť do predajne kvetov a galantérie pre kytičku, kvet, darček alebo niť. Ani tento obchod sa kríze nevyhol. „Zatvorili sme 19. decembra 2020. Nedalo sa objednávať, musela som zháňať kvety. Živé rezané kvety, čo som mala v predajni, som musela vyhodiť. Čo si ľudia objednali, to bolo, inak všetko putovalo do koša. Strata bola na našej strane. Veľa sa vyhodilo, prežívali sme, ako sa dalo,“ priblížila pani Mariana z predajne Kvety a galantéria Šoporňa. Zákazníci potrebovali kvety najmä kvôli pohrebom. Mohli si ich objednať telefonicky a prísť si pre ne. „Ak sme mali požiadavky od zákazníkov, vence alebo kytice sme vyrobili. Povedali nám len, akú farbu výzdoby by chceli, či pre mladšieho alebo staršieho. Boli ale spokojní,“ povedala pani Mariana, ktorej manžel je majiteľom tejto sympatickej šopornianskej predajne. Tovar ponúkajú spolu s kolegyňou., ktorá sa donedávna venovala svojim deťom. „Kolegyňa zostala na OČR a tak sme si pomáhali, ako sme vedeli. Jeden mesiac sme mali zatvorené, v druhý som tu bola tak dvakrát do týždňa na dve hodinky, urobila som objednávky,“ priblížila nám. Dosť vysoké nájomné im majiteľ neodpustil, ani z neho nezľavil. Sám vraj musel platiť pôžičky. Nájom aj energie ťahali z vlastného vrecka. Na druhej strane však šopornianskym podnikateľom pomohol štát. Preplatili im príspevok pre predavačky. Pani Mariana hovorí, že aj po otvorení stále žijú v neistote. Zhrozila sa, ako všade stúpajú ceny a nik o tom neinformuje. „Dávame si minimálne prirážky na tovar. Napríklad len chryzantémy idú s cenou hore pomaly každý druhý týždeň,“ objasňuje kvetinárka, ktorá verí, že už bude lepšie. Čo si teda praje azda najviac? „Chcem už robiť normálne, ako sa dá. Nechcem už žiadať o príspevok, radšej nech si požiada, kto je na tom veľmi zle. Už teraz sa obchod rozbehol aspoň trochu. Nie je to dobré, ale zase lepšie, ako bolo,“ dodala na záver pani Mariana.

- zlatica -

Mariana Urminská Kvetinárstvo & galantéria Šoporňa

„So zármutkom musím konštatovať, že sme svedkami rozkladu nášho štátu politickými elitami. Dejú sa tu doslova absurdné veci," hovorí Mgr. Peter Kolek, riaditeľ kultúry v Galante.

• Kultúra je jednou z oblastí, ktorú pandémia Covid zasiahla najvýraznejšie. Veľa vecí sa „prenieslo" v oblasti kultúry do virtuálnej podoby, kultúrni pracovníci a umelci aspoň takto cez elektronické zariadenia a obrazovky vplývali na občanov, aspoň takto sa trošku pripomínali, ale osobný kontakt, či naplnené sály kultúrnych domov a kinosál virtuálne umenie a virtuálna kultúra určite nenahradí. Mgr. Peter Kolek je riaditeľom kultúry v Galante a v podstate ho krátko po príchode do funkcie zasiahla pandémia v plnom rozsahu a sprevádza ho dodnes. Ako sa Vy pozeráte, pán riaditeľ, na ubehnutý rok v pandemickom oblaku, čo to znamenalo pre galantskú kultúru?

- Ako ste veľmi správne uviedli pandémia Covid-u zasiahla oblasť kultúry veľmi výrazne. V podstate hromadné kultúrne podujatia a zariadenia fungujúce v oblasti kultúry boli zrušené a zatvorené ako prvé a, žiaľ, treba konštatovať, že budú povolené a otvorené zrejme ako posledné. Z môjho pohľadu to nie je celkom premyslený krok kompetentných, keď vieme, že práve kultúrne podujatia ako také patria podľa štatistík k tým, kde dochádzalo k minimálnemu nakazeniu sa týmto vírusom. Každopádne naša činnosť bola absolútne ochromená a všetci sme túto situáciu vnímali vo veľmi negatívnom svetle. Nešlo ani tak o to, že nám zakázali pracovať, ako o to, že nikto nám nedal žiadnu nádej ani víziu, ako a kedy by sme mohli začať riadne fungovať, lebo v podstate ľudia, čo mali a majú tú právomoc o týchto veciach rozhodovať, zjavne problematike fungovania kultúry nerozumeli, a čo je horšie, nerozumejú jej dodnes. Na margo toho potom vznikajú rôzne rozporuplné opatrenia, v ktorých sa nevyzná v podstate už nikto, a my už len hľadáme nejaké omrvinky v tme, ako opäť začať pracovať a prinášať ľuďom kultúrne vyžitie.

• Akým spôsobom v podstate pracovali a pracujú pracovníci kultúry a čo všetko patrí do sekcie kultúry pod hlavičkou mesta Galanta?

- MsKS je v podstate koordinátorom celej kultúrnej činnosti na území mesta. Dá sa povedať, že ani jedno väčšie podujatie sa nezaobíde bez zapojenia sa MsKS. Ak aj nie sme hlavným organizátorom niektorého podujatia, takmer vždy sme oslovení ako spoluorganizátor, lebo nás k tomu predurčuje či už priestorové, materiálne, alebo technické vybavenie ktorým disponujeme. Samozrejme naši zamestnanci veľmi radi pomôžu, lebo našťastie moji kolegovia to považujú nielen za svoju prácu, ale aj ako poslanie. Kultúra je už raz taká, ak v nej raz pracujete väčšinou tam necháte celé svoje srdce. Okrem spomínaných podujatí a hlavnej budovy má MsKS vo svojej správe aj Renesančný kaštieľ, Neogotický kaštieľ, Severné krídlo neogotického kaštieľa a samozrejme letný amfiteáter s prírodným kinom. Všetky tieto lokality zastrešujeme aktívnou činnosťou, keď slúžia či už ako výstavné priestory, obradná sieň mesta, pamätné izby Zoltána Kodálya a Karola Duchoňa, spoločensky lukratívne priestory na podujatia rôzneho charakteru, filmové predstavenia kina vo vnútri či vonku atď. Veľmi vyhľadávaným centrom kultúrneho diania sa v posledných rokoch stalo nádvorie NK, ktoré máme rovnako v správe a slúži na organizovanie veľmi zaujímavých podujatí všakovakého charakteru. No a zrazu toto všetko zostalo zatvorené, viete si predstaviť tú frustráciu...

• Keď hovoríme o podujatiach a kultúrnych akciách, čo všetko sa muselo kvôli pandémiu v uplynulom roku odsunúť a ako to vyzerá ďalej?

- Po prvej vlne pandémie došlo k určitému uvoľneniu opatrení a tak sme mohli v lete zorganizovať spoločne s ďalšími kultúrno-spoločenskými organizáciami na území mesta v určitom obmedzenom režime veľmi

obľúbené tzv. Hudobné piatky na nádvorí NK. Tam sa vystriedalo množstvo amatérskych, ale aj profesionálnych umelcov a zožali obrovský úspech širokej diváckej verejnosti. Zároveň sa nám podarilo usporiadať aj dva väčšie koncerty na amfiteátri skupín I.M.T. SMILE a maďarskej skupiny EDDA. Všetko nasvedčovalo tomu, že sa už konečne pohneme z miesta, žiaľ, na jeseň však prišla druhá vlna a všetko sa opäť muselo zatvoriť. Preložiť sme museli veľkovýpravný muzikál „Kubo“, muzikál Báthory, muzikál West Side Story, muzikál Mese autó. Z plánovaných podujatí sa zrušila obľúbená Kantiléna, Novoročný koncert Dychového orchestra mesta Galanta, Reprezentačný ples mesta, Celomestský maškarný ples pre deti a množstvo ďalších a ďalších programov. O kine ani nehovoriac, lebo všetky filmové premiéry sa nenávratne zrušili alebo posunuli na neskôr.

• Chodíte často medzi ľudí, ste Galanťan, pýtate sa ich na mnohé veci, čo Vám hovoria, ako strádajú, čo trápi Galanťanov, na čo sa najviac pýtajú?

- Samozrejme najviac rezonujú otázky typu: „...kedy už budete normálne premietať“, alebo kedy môžeme prísť už konečne na nejaký dobrý koncert“ a pod. Priznám sa však, že v poslednom čase som nemal príliš veľa príležitostí na osobnú komunikáciu s ľuďmi v takej miere, ako by som uvítal. Žiaľ, hystéria okolo pandémie spôsobila veľmi výrazné rozvrátenie medziľudských vzťahov. Vidieť to dnes na každom kroku. Ľudia sú k sebe nevrlí, doslova cítite na sebe tie pohľady, ak na sebe nemáte náhodou respirátor a toto teda nie je ten typ komunikácie, ktorý by som ja vyhľadával. Isteže uznávam, že ľudia sa boja ochorenia, ale to, čo tu dnes prežívame, rozhodne nie je všetko s kostolným poriadkom. A preto sa mi ťažko odpovedá na túto otázku. Čo to sa dozvedám zo sociálnych sietí, ale popíše sa aj tam všetko možné aj nemožné, takže sa radšej v súčasnosti venujem prioritne svojej rodine a našej štvornohej Staffbullke Zare.

• Ako Vy ako človek, ale aj odborník vo svojom fachu, sa pozeráte na súčasný stav kultúry v meste a čo sa bude robiť ako prvé, keď sa uvoľnia opatrenia?

- Ak sa raz toto covidové šialenstvo skončí, bude stáť pred nami jedna obrovská výzva. A tou bude prinavrátenia diváka na kultúrne podujatia. Totiž už nič nebude ako predtým. Jedna časť ľudí sa bude naďalej obávať o svoje zdravie a kultúrne podujatia zrejme vyhľadávať nebude, ďalšia časť nebude preferovať vakcináciu a môže sa stať, že bude, žiaľ, vylúčená zo spoločenského fungovania a teda aj z návštev na podujatiach, ďalšia časť už pomaly presedlala na online priestor, teda má svoju „kultúru“ a posledná časť už aj zabudla, že tu nejaká kultúra kedy bola. Viem znie to teraz pomerne pesimisticky, ale našou úlohou bude toto všetko sa snažiť pomaly ale isto napraviť. Verím, že ešte stále sú tu ľudia, ktorí nedajú na kultúru dopustiť a že nám v tejto snahe pomôžu. A práve pre nich to chceme robiť aj naďalej. Bude si to vyžadovať nielen trpezlivosť, zanietenosť našich pracovníkov, ale aj množstvo nápadov a samozrejme aj určité finančné prostriedky a dobré vedenia mesta. My sa však nezdávame – veď na to sme predsa tu.

• Do funkcie ste išli s určitými plánmi na rozvoj kultúry v meste, ako to vidíte s ich realizáciou v najbližšom, ale aj ďalšom období?

- Áno, keď som do funkcie nastupoval, mal som veľké množstvo plánov, ktoré som hodlal s kolegami zrealizovať. Koniec koncov som ich aj zhmotnil do svojej rozsiahlej vízie smerovania MsKS. A vidíte, čo priniesol samotný život. Ako mihnutím prútika sa všetko odrazu zmenilo a zrútilo ako domček z karát. Stihol som urobiť v priebehu roka akurát určitú reštrukturalizáciu, ktorá síce priniesla šetrenie v oblasti mzdových prostriedkov, ale väčšinu mojich plánov sa mi zatiaľ naplniť nepodarilo. Preto je dôležité sa teraz zamerať a sústrediť na jeden cieľ a tým je obnova kultúrneho života v Galante a prinavrátenie diváka na podujatia. Všetko ostatné teraz riešiť je druhoradé. Naďalej však budem zotrvávať na svojich nosných myšlienkach a to sú: efektivita práce fungovania organizácie, moderné spôsoby riadenia, znižovanie nákladových položiek inštitúcie, kvalitná programová ponuka, dobré vzťahy s partnerskými mestami a dostatok kultúrneho vyžitia pre občanov používajúcich jazyk národnostnej menšiny, v našom meste, samozrejme, maďarskom.

• Obľúbené galantské trhy – bude z nich v tomto roku niečo?

- Toto je otázka skôr na vedenie nášho mesta, ale aby som sa nezbavoval zodpovednosti za oblasť kultúry, keďže trhy sú vo veľkej miere aj o kultúre, mal som jeden návrh. Na tradičné ponímanie trhov ako takých bude treba zrejme zabudnúť, ale myslím si, že zorganizovať v trhovom termíne každý deň jeden väčší program na amfiteátri vo večerných hodinách, by nemalo byť problémom. Moja vízia je urobiť vo štvrtok jeden koncert významného českého interpreta resp. skupiny, v piatok maďarskej a v sobotu slovenskej. Samozrejme za dodržania všetkých opatrení, ktoré budú v danom období aktuálne. Takto by sme napríklad pri polovičnom zaplnení amfiteátra uspokojili pomerne veľké množstvo návštevníkov a všetci by sme mali aspoň aký taký pocit nazvime to – slobody. Ale ako hovorím, všetko bude závisieť od aktuálneho stavu pandémie.

• Žijeme nielen v pandemickom období, ale aj vo veľmi hektickom, politicko-spoločenskom období. Ako Vy vnímate súčasnú politickú scénu ako bežný občan? Z pohľadu mnohých ľudí je situácia na Slovensku veľmi nesúrodá, až hysterická, čo sa prenáša aj do našich rodín a mnohí občania to

pokracovanie na str.14

aj potvrdili. Celkový spoločenský chaos sa prenáša aj do ich života. Cítite to aj Vy tak?

- V podstate som už o tom skôr hovoril, ale ak to mám zopakovať, tento stav, v akom sa momentálne Slovensko nachádza, je niečo, na čo si ja v mojom doterajšom živote hádam ani nespomínam. So zármutkom musím konštatovať, že sme svedkami absolútneho rozkladu tohto štátu politickými elitami. Dejú sa tu doslova absurdné veci. Kvôli dlhodobo zatvoreným školám nám tu možno vyrastie generácia, ktorá bude v bežnom živote značne hendikepovaná až nepoužiteľná, pokutujú sa tu bezdomovci za to, že porušili zákaz vychádzania, testujeme ľudí nespoľahlivými antigénovými testami a ich akože voľnosť nimi podmieňujeme, rozprávame o tom, že nemáme dostatok vakcín a dvesto tisíc z jednej z nich je na sklade a neočkujeme ňou, lebo nie je tzv. geopoliticky vhodná, vidíme masívnu antikampaň na liek, ktorý možno zachraňuje ľudské životy, svojho času bol zakazovaný predaj zeleniny a ovocia na vonkajších trhoviskách, ale v obchodných reťazcoch v interiéroch ste si rovnaký sortiment kúpiť mohli, neustále sa predlžuje núdzový stav, lebo je tu strach z otvorených prejavov nespokojnosti občanov, môžeme ísť na štadióny ako diváci v počte do tisíc ľudí a do fitnes centier len šiesti, pričom kiná a divadlá musia zostať zatvorené. A toto všetko s masívnou podporou mainstreamových médií, ktoré už dávno zabudli na to, že majú byť akýmsi strážnym psom demokracie a objektivity. Samozrejme, česť výnimkám, ktorých je ale zúfalo málo. Jednoducho tento stav, v takomto ponímaní je neudržateľný, otvorene hovorím, že sa mi to vôbec nepáči, nesúhlasím s tým a chcem, aby sa čo najskôr skončil.

• Školy sa našťastie otvárajú, chystáte v kultúre aj niečo pre našich školákov a stredoškolákov? A na čo sa môžu tešiť seniori?

- Otvorenie škôl žiaľ ešte neznamená, že sa pre nich podujatia dajú organizovať. Musíme vychádzať z platných opatrení, ktoré nám to dnes neumožňujú. Pokiaľ sa však situácia s odstupom času zmení, sme pripravení aj v tomto smere plniť svoju úlohu, tak ako v minulosti, keď sme organizovali množstvo výchovných koncertov, prednášok, prezentácií. Zároveň základné školy využívajú naše priestory na organizovanie slávnostných akadémií, rozlúčiek s deviatakmi, podujatí na deň matiek atď. stredné školy potom na organizovanie stužkových slávností a pod. Rovnako to platí aj v prípade seniorov, tam spoluorganizujeme podujatia pre jubilantov, špeciálne filmové predstavenia a množstvo iných.

otázky:
redakcia Galantský a šaliansky Žurnál

„Zavreli sme malé obchody našim domácim podnikateľom, ale veľké zahraničné prevádzky, kde si ľudia dýchali na krk, sme nechali otvorené, to čo je za logiku?“ pýta sa starostka obce Košúty Mgr. Zdenka Mačicová.

• Covidový rok potrápil aj našich starostov. Zaskočil ich a mnohých aj vyviedol z miery, lebo nie všetky rozhodnutia z vlády boli vždy v súlade s tým, ako sú nastavené samosprávy. Mgr. Zdenka Mačicová je starostkou obce Košúty už viac volebných období. Prvá otázka pre ňu bola, ako hodnotí ubehnutý „covidový“ rok, keď sa pozerá do spätného zrkadielka.

Určite nikto z nás ani len netušil, aký náročný rok 2020 nás čaká. Mám presne v pamäti, kedy nám došli prvé opatrenia. Akurát som zosobášila šťastný mladý pár, zapla počítač a po prečítaní správy obvolala členov krízového štábu a hneď sa zoznamovala s novou situáciou, prvými opatreniami a povinnosťami. V záujme ochrany zdravia sme museli zavrieť školu, škôlku, zrušiť všetky plánované podujatia,

futbalové zápasy. Ako sa povie, hneď v začiatkoch sme sa zomkli so zamestnancami, dobrovoľným hasičským zborom sme pre všetkých občanov zabezpečili rúška, pravidelne sme vykonávali dezinfekciu všade tam, kde bolo treba. V lete sme si trochu vydýchli, avšak prišla jeseň a s ňou druhá vlna pandémie, v novembri celoplošné testovanie, ktoré sme nielen my, ale všetky samosprávy zvládli. Aj napriek tejto covidovej situácii sa nám podarili uskutočniť aj nejaké investície. Rozšírili sme kamerový systém, zateplila sa strecha na školskej jedálni a časť strechy na kultúrnom dome, skolaudoval sa bytový dom, osadili dopravné značenia, merač rýchlosti a zmodernizovalo sa verejné osvetlenie v celej obci.

• Samospráva nie je podriadená vláde, ale veľakrát to tak vyzeralo, že vám akoby z vlády prikazovali a určovali, čo treba robiť, a to často aj v šibeničných termínoch. Ako ste to vnímali vy ako starostovia?

Tak áno, samosprávy nie sú podriadené vláde, ale v poslednom čase sme to dostali pocítiť, ako keby sme boli. Opatrenia, nariadenia, chaos, čo platilo ráno, už večer sa zmenilo, častokrát sme sa k prvým informáciám dostávali cez sociálne siete.

• Hektický rok sa prejavoval aj v živote školy. Naše deti boli pomaly najdlhšie doma zo všetkých krajín Európy, čoho negatívny dôsledok sa určite prejaví v neskoršom období a nie sme tomu radi, hlavne tí, ktorým vzdelanie spolu so zdravím staviame na najvyššie priečky v živote človeka. Ako ste vzdelávanie zabezpečili vo vašej obci?

Naša obec je zriaďovateľom materskej školy a základnej školy prvého stupňa. Počas prvých covidových opatrení boli tieto zariadenia dlhodobo zavreté. Akonáhle prišla možnosť otvoriť zariadenia podľa školského covid automatu, aj napriek nepriaznivej situácii v okrese Galanta, neodporúčaniu regionálneho hygienika, sme ako sa povie po dohode s riaditeľkami škôl za prísnych protipandemických opatrení na svoju zodpovednosť otvorili. Takže prakticky od 8. marca fungujeme. Radosť mali detí a hlavne rodičia a, chvalabohu, žiadny prípad ochorenia sme doteraz nemali.

• Neustále testovanie v obci, prakticky od jesene s tým stále trápime našich občanov. Viete to zvládnuť? A ako sa na to pozeráte vy ako priami aktéri a zodpovední?

Naša obec vykonala doteraz celkovo 14 kôl testovania na COVID19. Náš testovací tým sa skladá z profesionálnych zdravotníkov, hasičov a dobrovoľníkov, s ktorými je veľmi skvelá spolupráca. Testovanie vykonávame len preto, že naši občania sú vydieraní predložením potvrdenia zamestnávateľom, poniektorí na lekárske ošetrenia, rodičia na to, aby mohli ich deti chodiť do škôl. V obci máme už 9x po sebe nulovú pozitivitu, cez víkend sa otestuje v priemere 600 – 650 ľudí, ktorí sú prakticky bezpríznakoví a neinfekční. Ale nakúpili sa testy, ktoré treba minúť a my ešte stále nevieme, dokedy bude táto ich testovacia politika trvať.

• Ako Covid postihol vašu obec (úmrtnosť, chorobnosť)?

Ani nám sa však covid nevyhol, časť obyvateľstva chorobu prekonala buď s ľahším alebo, žiaľ, s ťažším priebehom a 3 naši spoluobčania zomreli. Čo sa týka DDS v Košútoch, odtiaľ nemám presné informácie, nakoľko nepatrí do našej zriaďovateľskej pôsobnosti, ale aj tam boli úmrtia spojené s covidom.

• Odsunul Covid a pandémia aj plány a riadnu prácu vašej obce? Čo sa musí riešiť urýchlene, ktoré úlohy má samospráva najvypuklejšie a ak sa uvoľnia opatrenia, musí ich ihneď riešiť? Čo Vás vie najviac vytočiť, pokiaľ ide o nejaké nariadenia štátu, vlády, ktoré nie sú v súlade so skutočnosťami, lebo niektorí štátni úradníci žijú akoby mimo reality?

Covid pandémia v každej obci ochromila plány a riadnu prácu. Náš úrad vybavoval stránky v obmedzenom režime, v skrátených úradných hodinách, vybavovali sa len tie najsúrnejšie záležitosti, postupne sa to uvoľňuje a dúfam, že už čoskoro budeme môcť riadne fungovať a bez obmedzení vybavovať stránky. Začiatkom roka sme podali projekt na Environmentálny fond, čakáme na výzvy, ktorých je však ako šafránu, a vykonávame ďalšie nám zverené kompetencie. Ľuďom však chýba voľnosť stretávania sa, pohybu ale všetci veríme, že sa postupne budú opatrenia uvoľňovať a my môžeme s radosťou spoločne s občanmi organizovať rôzne podujatia.

• Celkovo by ma zaujímal Váš názor ako kompetentnej osoby na celkové fungovanie Slovenska v súčasnosti, akú máme spoločensko-politickú a vzťahovú klímu.

Pani redaktorka, k tejto otázke by som sa radšej nevyjadrovala a nakoľko ma dobre poznáte už niekoľko rokov, tak viete prečo. Pracujem vo verejnej správe už od roku 1996 a toto som ešte nezažila. Chaos, neodbornosť, to sa ešte dá prepáčiť, ale takúto aroganciu moci... to nejak neviem predýchať.

• Podľa mnohých Slovákov sme nikdy nemali taký chaos v štáte, aký je momentálne, a nie je to len vinou pandémie. Tento chaos má však negatívny vplyv aj na životy bežných ľudí..., večer veľakrát neplatí to, čo sa povedalo ráno, deti boli takmer rok doma, odsunuli sa preventívne prehliadky, operácie, zubná starostlivosť bola na absolútnej nule. Prakticky sme si zničili gastro priemysel a malých podnikateľov. Na druhej strane obrovské finančné prostriedky vláda vynakladá do testovania, ktoré nemajú žiadaný účinok, a keby sa peniaze vyhodené na testy použili napríklad do priamej pomoci najviac zraniteľných skupín obyvateľstva, malo by to určite lepší úžitok, pretože účinnosť testov sa preukázala za posledné mesiace ako veľmi nízka..., až má človek pocit, či tu naozaj nešlo o nejaké obchody a zisky určitým skupinám. Ako to vnímate Vy ako starostka a čo hovoria aj Vaši kolegovia starostovia na celú situáciu, aj to, ako vplýva na životy bežných ľudí?

Po roku sme sa takpovediac stali, a nielen vinou pandémie, rozdelenou spoločnosťou, čo veľmi negatívne vplýva na nás všetkých. Už vyše roka riešime len covid. Áno, je pravdou, že epidémia zasiahla celý svet, ja sama som prekonala vírus a môžem povedať, že aj keď som si to do poslednej chvíle nepripúšťala, že mňa to predsa nemôže takto zložiť, žiaľ, telo neposlúchalo a ja som si odležala svojich 14 ťažkých dní. Nemôžem ale opomenúť, že veľké množstvo ľudí a aj mojich známych však skonali len preto, že im nebola poskytnutá odborná liečba alebo operácia, veľa pomerne mladých ľudí podľahlo rakovine a mnohým iným chorobám. A svedčia o tom aj štatistiky úmrtnosti za rok 2020. Prijaté opatrenia čo tu máme, sú pre ľudí zmätočné a veľakrát neopodstatnené. Zavreli sme malé prevádzky podnikateľským subjektom, avšak veľké obchodné prevádzky, ktoré

pokracovanie na str.16

dokonca všetky patria zahraničným investorom a kde si ľudia dýchali na krk, sme povolili. Na testovaciu politiku mám tiež svoj názor. Ako som už na začiatku článku spomenula, testujeme bezpríznakových občanov. U nás na testovaní je už dlhšiu dobu nulová pozitivita, avšak o občanoch, ktorí sa testovali mimo, alebo PCR testami, sme informácie nemali, skôr povedané nemohli sme dostať. Asi vieme prečo… Tieto vynaložené financie sa mohli použiť do zdravotníctva, na podporu nášho podnikateľského sektoru, rodín ktoré žijú z mesiaca na mesiac alebo z úspor ak vôbec nejaké majú.. Testovanie sa má zamerať, kde sú evidentné ohniská nákazy, k zamestnávateľom ktorí majú veľký počet zamestnancov, covid automat zjednodušiť pre ľudí, aby sa nelíšil školský od regionálneho! Zo svojich občanov sme si urobili testovacie objekty a ja už dúfam, že medzi tým množstvom odborníkov, ktorí o tomto celom rozhodujú, sa nájde niekto, čo aspoň tento chaos v testovaní upraví.

• Prakticky o rok tu máme opäť volebné obdobie, stihli ste všetko, čo ste si naplánovali pre aktuálne volebné obdobie, alebo máte čo dobiehať? Ale domy a byty u vás v Košútoch rastú ako huby po daždi, všimla som si, keď som prichádzala k vám do obce od Sládkovičova. Takže ste spokojná aspoň s niečím?

Spoločne s poslancami sme si naplánovali ďalšie rozvojové priority, z ktorých časť sa postupne darí plniť. Aktualizujeme Plán sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce, ale všetko záleží hlavne od finančných prostriedkov od dotácií a výziev, ktorých je v uplynulom období málo alebo žiadne. Obec sa síce rozrastá, to je pravda, postavilo sa veľa rodinných domov a bytov, sme vyhľadávaná lokalita na pokojné bývanie, ale to je málo. V obci nám chýbajú služby a obchody, tešíme sa každému podnikateľskému zámeru v tejto oblasti, ale, žiaľ, skúsenosť je taká, že obchodík, ktorý sa už konečne sprevádzkuje, ani nie do roka zanikne. Máme blízko do okresného mesta, vlastne s ním susedíme, vedľa máme Sládkovičovo, je to na skok do Trnavy, no a nemáme to ďaleko ani od hlavného mesta. V každej domácnosti je jedno auto, keď nie dve, občania migrujú a aj nakupujú mimo, v mestách, kde majú veľký výber v porovnaní s obcou. Žiaľ, tento rok mali aj naši podnikatelia ťažký a koncom roka ukončili prevádzku po dlhých rokoch potraviny a po krátkom čase otvorenia ďalšie v centre obce. Plánov je veľa, ale to nám nestačí, tešíme sa každému aj malému úspechu. Dúfame, že už konečne budú stanovené programy obnovy pre obce s presne stanovenými podmienkami a vyhlásené výzvy, aby sme mohli realizovať svoje projekty.

pýtala sa Mgr. Alena Jaššová

Gastronomické putovanie po regiónoch nemecky hovoriacich krajín v podaní študentov SOŠO a S v Galante

Podľa slovníka cudzích slov je gastronómia náuka o labužníctve a kuchárskom umení. Je to umenie z esteticky neutrálnych surovín utvoriť koncentrovanú krásu, vyvolať okúzlenie zmyslov, prostredníctvom pokrmu navodiť pokoj a harmóniu v ľudskej duši. Vďaka gastronómii sa premyslene usporiadaná hostina môže zmeniť na prehliadku sveta v malom, kde každá krajina či región má svojho zástupcu. V takomto ponímaní sa na Strednej odbornej škole obchodu a služieb realizoval projekt: „Gastronomické putovanie po regiónoch nemecky hovoriacich krajín“, ktorý grantom podporila Nadácia Volkswagen Slovakia.

Hlavným cieľom projektu bolo zvýšiť záujem študentov o nemecký jazyk a obohatiť odbornú komunikáciu v nemeckom jazyku, získať nové poznatky z oblasti gastronómie, spracovať informácie o zaužívaných stravovacích zvyklostiach a tradičných pokrmoch v regiónoch nemecky hovoriacich krajín, vybrať tradičné jedlá zvoleného regiónu, získať receptúry na ich prípravu, nanormovať a zakúpiť potrebné suroviny na prípravu tradičných regionálnych špecialít, pokrmy pripraviť, naservírovať a ich prípravu zdokumentovať. Do projektu sa

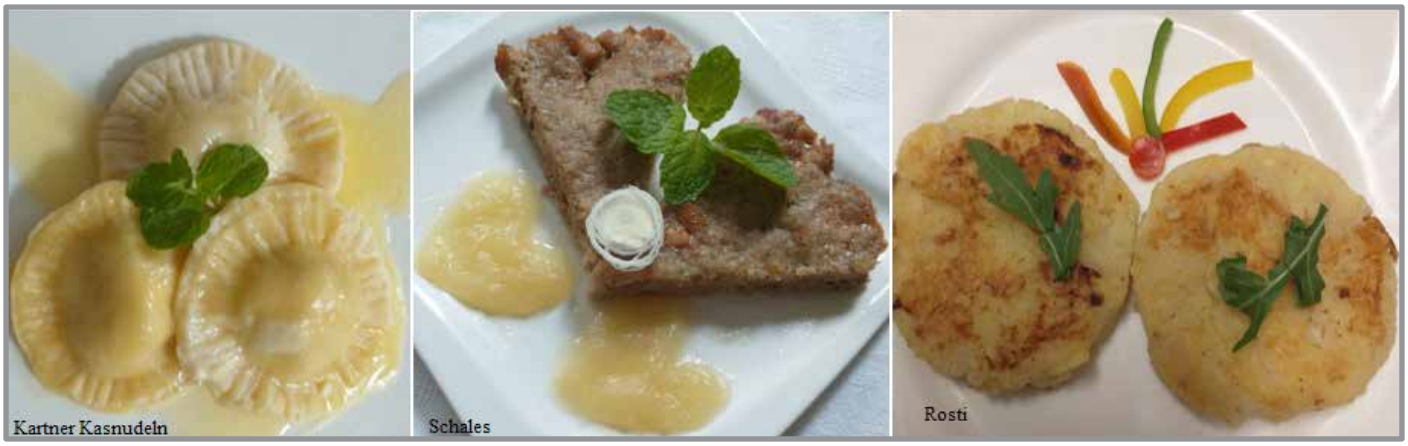

zapojili študenti prvého ročníka študijného odboru hotelová akadémia, štvrtého ročníka učebného odboru cukrár kuchár a druhého ročníka študijného odboru spoločné stravovanie. Študenti prvého ročníka zmapovali jednotlivé regióny Nemecka, Rakúska a Švajčiarska, ich tradície, tradičné pokrmy prostredníctvom prezentácií v programe PowerPoint. Prezentácie vytvorili v slovenskom i nemeckom jazyku. Zároveň si vybrali jeden z tradičných pokrmov zvoleného regiónu a získali receptúru na jeho prípravu.

Podľa zvolených receptúr študenti odborov cukrár kuchár a spoločné stravovanie pokrmy v cukrárskej dielni i školskej kuchynke pod odborným vedením majsterky Betky Sedlákovej a Ing. Anny Švancárovej pripravili, naservírovali a zdokumentovali. Zo získaných materiálov sme spracovali bulletin, ktorý uverejníme na webovej stránke školy a budeme ho dlhodobo využívať ako učebnú pomôcku.

Zážitkovú gastronómiu môžu naši študenti spoznávať nielen cestovaním či návštevou tradičných reštaurácií. My sme ju v tejto náročnej dobe pandémie uskutočnili priamo v školských odborných učebniach. Stanovené ciele projektu sme naplnili. Študenti si zlepšili zručnosti pri práci s informáciami v slovenskom a nemeckom jazyku, skvalitnili vzájomnú spoluprácu a zdokonalili komunikáciu v nemeckom jazyku.

Jedlo sa stalo fenoménom súčasnosti. Ak sa chcete bližšie oboznámiť s tradičnými pokrmami nemecky hovoriacich regiónov, ich receptúrami odporúčame prelistovať bulletin „Speciality z regiónov nemecky hovoriacich krajín“ na stránke našej školy.

Ing. Anna Švancárová

Galantský a Šaliansky Žurnál - *regionálny časopis pre okresy Šaľa a Galanta.*

Prezentačný, exkluzívny, informačný a reklamný časopis firiem, súkromných spoločností, štátnych inštitúcií, škôl, samospráv a osobností regiónu

e-mail: gszurnal@gmail.com; www.zurnaly.sk; tel.: 0903 516 499; ročník XXV.

VYDÁVA: Alena JAŠŠOVÁ - Vydavateľstvo **"HELENA"**, Dolná 5, Šaľa, IČO: 34644237, časopis registrovaný pod č.: EV 3497/09, ISSN 1339-1933 ● **Šéfredaktorka:** Mgr. Alena JAŠŠOVÁ, promovaná žurnalistka, **mobil: 0903/516 499** ● Grafická príprava: **Peter Orbán - Zoxó Press**, zoxo@zoxo.sk ● INZERCIA: **denne, č. tel.: 0903 516 499, dohodou.** ● Pri opakovaní inzerátu - výrazná zľava. ● Farebná inzercia - informácie v redakcii. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia príspevkov. ● Názory opýtaných a ďalších občanov, ktorí poskytujú informácie do periodika, nemusia byť totožné s názormi vydavateľstva a NEMOŽNO ich teda spájať. Časopis odzrkadľuje postoje, názory čitateľov a ďalších občanov, v súlade s ich právom na slobodný prejav a poskytuje im len tlačový priestor na vyjadrenie svojich myšlienok. Vydavateľ neznáša prípadné právne, resp. trestné následky, ktoré by mohli svojimi názormi, či prejavmi spôsobiť inej osobe, skupine osôb, organizácii. Každý prispievateľ- občan je na uvedené riziko upozornený, čím sa vydavateľstvo chráni pred prípadnou občianskoprávnou a trestnoprávnou zodpovednosťou za následky, ktoré by mohol občan, dopisovateľ, svojou výpoveďou, názorom, listom, či inou informáciou spôsobiť inej osobe, či skupine osôb, organizácii. Prípadné náhrady za škody (znevážení dobrého mena, urážka na cti) spôsobené vyjadrením občianskeho názoru na problém, postoj, si dotknutý subjekt preto nemôže uplatňovať voči vydavateľstvu. Jedine v tom prípade, že by tento názor vyjadril pracovník vydavateľstva.

Vychádza dvojmesačne, v prípade potreby aj mimoriadne vydania. /**Toto číslo vyšlo: 7. mája 2021.**

Šaľanom sa črtá do budúcnosti vybudovanie atraktívneho kúpaliska

Kedysi vyhľadávané a obľúbené miesto azda všetkých generácií Šaľanov, dnes spustnutý areál vedľa Mestskej športovej haly. Mesto Šaľa pred pár rokmi spustilo súťaž k výstavbe nového kúpaliska, ktoré by bolo súčasťou plánovaného športovo--relaxačného areálu. Čo sa odvtedy zmenilo a na čo sa môžu občania tešiť, to nám priblížil primátor mesta Šaľa Mgr. Jozef Belický.

Kúpalisko chátralo dlhé roky, najmä kvôli nedostatku financií na jeho opravu. V roku 2016 padol návrh na jeho obnovu v projekte Šaľa-Jozefov. Platí naďalej, že bude súčasťou tohto veľkého projektu?„Kúpalisko je asi jednou z najväčších priorít nielen samosprávy, ale i občanov mesta. Túžia po ňom, lebo kúpalisko, ktoré tu bolo, si mnohí pamätáme. Malo úžasnú atmosféru s možnosťou letného kúpania, ktoré je bezpečnejšie ako vo Váhu. Počasie je aké je, stále je teplejšie, kúpalisko je teda žiadanejšie," uviedol primátor Jozef Belický. V šalianskej radnici sa teda pustili do projektu s návrhmi na využitie tohto priestoru. Podľa šalianskeho primátora mal však víťazný návrh náročné financovanie a nájsť preň investora by nebolo jednoduché. Keď chce totiž mesto budovať, musí mať, okrem svojich predstáv na ich realizáciu aj financie. Ohľadom projektu kúpaliska však nedávno nastal zaujímavý obrat. „Veľmi nás potešilo, že prišla iniciatíva spoločnosti Ewia, že by sa podieľala na výstavbe kúpaliska v Šali. Spoločnosť si dala vyhotoviť architektonickú štúdiu, vzhľadom na možnosti, ktoré má a je tam spracovaný pekný projekt," priblížil Jozef Belický. Ten by mal byť však len jednou jeho etapou. Okrem exteriérového kúpaliska túžia kompetentní z radnice, vybudovať pre návštevníkov aj ubytovanie, reštauráciu a možno i wellness. Jednoducho komplex so všetkým, čo k správnemu relaxu pri vode patrí. Ako tvrdí primátor mesta Šaľa, na to všetko musia získať viacerých partnerov, ktorí priložia ruku k dielu. „Spoločnosť s ktorou rokujeme, si zobrala za svoje časť vonkajšieho kúpaliska. Projekt predstavili verejnosti a teraz dohadujeme možnosti pre budúcu spoluprácu," uviedol šaliansky primátor. Spomínaná spoločnosť investuje 2 mil. Eur bez DPH. Vkladom mesta by mal byť samotný pozemok, kde dnes stoja ruiny kúpaliska a vznikne tam úplne nový vodný areál ako aj prístup k odpadovému teplu z geotermálneho vrtu. Do roku 2023 chce mesto všetko vybaviť po legislatívnej stránke. A čo nové kúpalisko prinesie občanom a zároveň aj návštevníkom mesta? „Samozrejme, keď to bude dobré kúpalisko, budú tu chodiť ľudia zo širokého okolia. My samozrejme, chceme pre našich občanov, aby mali miesto, kde môžu relaxovať a športovať počas leta bezpečne," uviedol primátor. Dlho očakávané „znovuzrodenie" kúpaliska by mohlo pomôcť k zvýšenému záujmu o Šaľu. Čo si o tom myslí Jozef Belický? „ Určite áno, kúpalisko prispeje občanom a zatraktívni mesto. Každá aktivita, ktorá zlepší život a táto smeruje k lepšiemu využívaniu voľného času, zvýši kredit mesta. Ja som sa narodil na Robotníckej ulici blízko kúpaliska. Môj otec bol duslák, takže sme mali permanentky tak, ako aj tisíce detí v tomto meste. Leto pre nás znamenalo kúpalisko a amfiteáter. Tým sme žili, stretávali sme sa tam od detstva do neskorej mladosti. Bolo to super a očakávam, že také niečo vznikne aj teraz. Už to nebude to, čo kedysi, ale môže tam vzniknúť zase nová, veľmi príjemná atmosféra."

- zlatica -

Súčasný stav

Vizualizácia nového kúpaliska

„úspešní potrebujú prezentáciu na úrovni...“

Váš Žurnál čítajte aj na internete: www.zurnaly.sk

GALANTSKÝ A ŠALIANSKY ŽURNÁL 4.

vychádzame už od r. 1996!

... váš regionálny časopis, ktorý sa dobre číta...

tel. 0903 516 499

5. ročník

ZÍSKAJTE GRANT

programu podpory lokálnych komunít

Nadácia COOP Jednota v spolupráci s partnermi projektu vyhlasuje výzvu na podávanie žiadostí o grant vo výške 6 000 €

Žiadosti môžu podávať orgány miestnej samosprávy, vzdelávacie inštitúcie, mimovládne a neziskové organizácie od 1. 2. do 31. 3. 2021 online na stránke www.lokalnekomunity.sk, kde sú uvedené bližšie informácie.

NADÁCIA COOP JEDNOTA

Budiš

rajo

Unilever

COOP JEDNOTA Najlepšie domáce potraviny

Eva - Optika Šaľa

- vyhotovíme okuliare na mieru z rôznych druhov materiálov
- opravy okuliarov
- doplnky: púzdra, retiazky, utierky, lupy, mikroskopy...

po - pia: 8,00 - 12,00 – 13,00 - 16,30
Pázmánya 16,; tel.: 031-771 69 16

Kastráciou mačiek - im vlastne pomáhame

OZ Lotta • Kastrujeme mačky - Šurany • zachraňujeme, ošetrujeme

Adresa:
Komenského 34, 942 01 Šurany
E-mail:
veterinasurany@gmail.com
Tel.: 0908 326 271
Facebook:
OZ Lotta – Kastrujeme mačky Šurany
Účet, kde je možné prispieť:
SK25 0200 0000 0041 7458 0058

Objednávky: kedykoľvek osobne v cukrárni, alebo telefonicky:

Cukráreň Katarína Filová - Horné Saliby - 031/785 2473